

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ แนวคิดทางอภิปรัชญาและจริยศาสตร์ในพิธีบูชาอินทขิล จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวมณฑนา กิตติวารากุล

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร. พิสิฏฐ์	โคตรสุโพธิ์	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. สมหวัง	แก้วสุฟอง	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. บุญย์	นิลเกษ	กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ เรื่องแนวคิดทางอภิปรัชญาและจริยศาสตร์ในพิธีบูชาอินทขิลจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1 เพื่อศึกษาแนวคิดทางอภิปรัชญาที่ปรากฏในพิธีบูชาอินทขิลจังหวัดเชียงใหม่ และ 2 เพื่อวิเคราะห์หาคุณค่าแนวคิดทางปรัชญาที่สัมพันธ์กับพิธีบูชาอินทขิลจังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการวิจัยโดยการศึกษารวบรวมข้อมูล จากตำรา หนังสือวิชาการ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมล้านนาและพิธีบูชาอินทขิลจังหวัดเชียงใหม่ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักวิชาการด้านนาคดี ที่น่าเชื่อถือได้ มาประกอบข้อมูลการวิจัย และวิเคราะห์หาแนวคิดทางอภิปรัชญาและจริยศาสตร์ที่ปรากฏในพิธีบูชาอินทขิล เพื่อเข้าใจคุณค่าทางปรัชญาที่สัมพันธ์กับพิธีบูชาอินทขิล จังหวัดเชียงใหม่ในปัจจุบัน

พิธีบูชาอินทขิล เกิดจากตำนานที่ว่า พระอินทร์สั่งให้กุมภกัณฑ์ 2 คน ไปขุดเสาอินทขิลเล่มกลางจากสวรรค์แล้ว ใส้เสาแหกรกตามไปฝังไว้ในเมือง “นพบุรี” หรือเชียงใหม่ เพื่อระงับความวุ่นวาย ต่อมาชาวเมืองเริ่มไม่ปฏิบัติบูชา ไม่นับถือ ทำให้กุมภกัณฑ์โกรธ และได้ห้ามเสาอินทขิลกลับไปบนสวรรค์ ทำให้เกิดความเดือดร้อนขึ้นมา ชาวเมืองจึงไปขอให้พระเถระองค์หนึ่งช่วย พระเถระเข้าไปขอความช่วยเหลือจากพระอินทร์ จึงก่อเสาอินทขิลใหม่ และทำพิธีสักการบูชา เหมือนกับมีเสาอินทขิลจริงๆ ตั้งแต่นั้นมาได้ทำพิธีบวงสรวงสักการบูชาเสาอินทขิล และรูปกุมภกัณฑ์ มิได้ขาด

ผลการศึกษาด้านอภิปรัชญาได้พบ แนวคิด คือ จุดที่ตั้งเสาอินทขิล เป็นศูนย์กลางเมืองเชียงใหม่ ตั้งตามทฤษฎีจักรวาลวิทยา และตำรามหาทักษา เสาอินทขิลเป็นสิ่งเหนือธรรมชาติ เพราะมีพลังในตัวเอง และมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือ กุมภกัณฑ์ ฤๅษี และวิญญาณของบรรพบุรุษ คู่คุ้มครองรักษา จึงได้พบแนวคิดเชิงจักรวาลวิทยา เทววิทยา และวิญญาณนิยม ปรากฏอยู่อย่างชัดเจน คุณค่าของความ

เชื่อนี้ ทำให้เกิดการเคารพสักการะ โดยมีประเพณีบูชาต่อเนื่องตลอดมา เป็นศูนย์รวมใจของชาว ล้านนา นับแต่อดีต

แนวคิดทางจริยศาสตร์ พบว่า ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ มีอำนาจบันดาลคุณโทษได้ ถ้าปฏิบัติดีให้คุณ ถ้าปฏิบัติผิดก็ลงโทษ จึงทำให้เกิดกรอบจารีตที่เกิดจากประเพณีบูชาอินทขิล คือ ทางราชการสมัยก่อนก็ออกกฎเป็นจารีตบังคับ ให้ประชาชนทุกคนต้องมาร่วมงานพิธีบูชาอินทขิลที่ทางการจัดขึ้นในแต่ละครั้ง หากผู้ใดไม่มาถือว่ามีความผิด มีคำสั่งว่า ชาวล้านนาต้องประพฤติรักษาศีลธรรมอันดีงามของชุมชนมิให้ละเมิด ทั้งเมื่อถึงกำหนดเทศกาลบูชาทุกคน ต้องมาประกอบพิธี หากละเลย ถือว่าจะเป็นสาเหตุให้บ้านเมืองล่มสลาย นอกจากนี้ยังมีคำสอนที่เป็นภายิตคติเตือนใจ ที่เกี่ยวกับอินทขิลมากมาย

ในด้านคุณค่าทางปรัชญาที่สัมพันธ์กับพิธีบูชาอินทขิลนั้น ชาวล้านนาเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติ ผ่านสัญลักษณ์ คือ เส้าอินทขิล จึงกำหนดให้มีประเพณีบูชาอินทขิลประจำปี และเพื่อให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์อำนวยการ จึงต้องปฏิบัติตามจารีต ความเชื่อที่มีต่อการบูชาเส้าอินทขิล ก็ได้รับพรและสิ่งดีงามจากเทวดาที่เฝ้าเส้าอินทขิลและบริเวณรอบๆ ด้วย หากหมั่นสักการบูชาเส้าอินทขิลเป็นประจำแล้ว ผลที่ได้รับคือ ความสุขทางใจ ความสบายกายและสมหวังดังที่ได้ตั้งไว้ การอธิษฐานต่อเส้าอินทขิลนี้ เป็นการเพิ่มแรงผลักดันให้สิ่งทีอธิษฐานไว้เป็นผลเด่นชัดเร็วขึ้น

ในด้านคุณค่าทางจริยศาสตร์ ก่อให้เกิด ขนบ จารีต และประเพณีอันดีงาม ชาวล้านนายึดมั่นในการประพฤติดี รักษาศีลธรรม เคารพกรอบจารีตประเพณี มิได้ล่วงละเมิด เพราะการเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของเส้าอินทขิลทั้งหมด คือ วัฒนธรรมของผู้มีจิตใจสูงส่ง ที่หล่อหลอมความสามัคคี น้ำหนึ่งใจเดียวของชาวล้านนา และถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title The Metaphysical and Ethical View Toward the Intakhin Ceremony in Chiang Mai

Author Miss Manthana Kittiwarakool

Degree Master of Arts (Philosophy)

Thesis Advisory Committee

Lect.Dr. Phisit	Kotsupho	Chairperson
Lect.Dr. Somwang	Kaewsufong	Member
Assoc.Prof.Dr. Boon	Ninlaket	Member

Abstract

The thesis has two objectives. The first is to find out the Metaphysical concept of Intakhin ceremony of Chiang Mai. The second, is to evaluate ethical concept of the sense. The methodology is conducted by collecting data related to Lanna ritual and Intakhin ceremony from various sources including interview the prominent Lanna scholars. Then analyze the data in order to get the metaphysical and ethical concept as found in Intakhin ceremony.

Intakhin ceremony is based on its legend as following. Inta, the King of gods in the heaven has ordered two protective giants to bring heavenly Intakhin down to earth and erect it at Noppaburi or Chiang Mas as nowadays-called, in or to suppress all troubles. Later being annoyed with people disregarding to Intakhin, both of protective giants bring Intakhin back to the heaven causing the trouble to return. By people's request, one monk has intervened as a medium. Inta has suggested the people to duplicate Intakhin and instruct them to worship the duplicated one instead.

From the study, in metaphysical point of view, it was found that the spot where Intakhin was erected is the center of point of the city. This was approved by ancient cosmological theory as well as Mahataksa doctrine. Intakhin is a supernatural thing, vital-in-itself, and was protected by sacred ones such as protective giants ascetics and ancestor spirit. From these concepts it has reflected cosmology theology. Lanna people has succeeded Intakhin worship ceremony from

generations to generations. The ceremony become a holy center for the people from all walk of life.

In the ethical point of view, based on belief in supernatural power which could give blessing to the practitioner, in case of right give practice, and punishment in case of wrong practice, there is a promulgation of law and order related to the Intakhin worship ceremony. Punishment will fall upon those who ignore to participate in the ritual. Furthermore, there is some traditional doctrine which suggest Lanna people to behave properly according to ethical code of community and not to ignore Intakhin worship ceremony.

In the aspect of value of metaphysics related to the ceremony, it goes in the following way. Having faith in supernatural power through its symbol, i.e. Intakhin, Lanna people make Intakhin worship annual ceremony, in order to get blessings from supernatural beings which existed in the spot and around. Having been blessed, they live a happy life fulfilled in whatever they want. It was also believed that to make a vow to Intakhin is begotten one's wish sooner.

Value of ethics related to the ceremony is found in the following way. Having been upheld the good custom and tradition, e. i. , Intakhin worship ceremony, Lanna people follow ethical code of community as a heritage given to them from holiness of Intakhin. Their culture was regarded as civilized. And this civilization is succeeded dawn to the present day.